Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

18. juni 2026*

»Præjudiciel forelæggelse – beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger – forordning (EU) 2016/679 – artikel 77 og 79 – retsmidler – parallel anvendelse – samspil mellem indgivelse af en klage til en national tilsynsmyndighed og anlæggelse af et søgsmål – risiko for modstridende afgørelser – princippet om effektiv domstolsbeskyttelse – medlemsstaternes procesautonomi – effektivitetsprincippet – ækvivalensprincippet«

I sag C-414/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig) ved afgørelse af 17. maj 2024, indgået til Domstolen den 13. juni 2024, i sagen

Datenschutzbehörde,

Dr. G S

procesdeltagere:

Bundesministerin für Justiz,

D GmbH,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen, og dommerne I. Ziemele (refererende dommer), A. Kumin, S. Gervasoni og M. Bošnjak,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: tysk.

efter at der er afgivet indlæg af:

– Datenschutzbehörde ved M. Schmidl og E. Wagner,

– Dr. G S ved Rechtsanwältin S. Binder-Novak,

– D GmbH ved Rechtsanwalt S. Korab,

– den østrigske regering ved A. Posch, J. Schmoll og C. Gabauer, som befuldmægtigede,

– den italienske regering ved S. Fiorentino, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato E. De Bonis,

– den ungarske regering ved Zs. Biró-Tóth og M.Z. Fehér, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved A. Bouchagiar, M. Heller og H. Kranenborg, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. september 2025,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 77 og 79 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT 2016, L 119, s. 1, herefter »databeskyttelsesforordningen«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Dr. G S og Datenschutzbehörde (databeskyttelsesmyndighed, Østrig) (herefter »databeskyttelsesmyndigheden«) vedrørende denne myndigheds afvisning af en klage, som Dr. G S havde indgivet på grundlag af en angivelig tilsidesættelse af hendes ret til beskyttelse af personoplysninger om hende, med den begrundelse, at den berørte person forinden havde anlagt et søgsmål med samme genstand, som fortsat verserede for den ret, som sagen var anlagt ved.

Retsforskrifter

EU-retten

3 I 10., 11., 129. og 141. betragtning til databeskyttelsesforordningen hedder det:

»(10) For at sikre et ensartet og højt niveau for beskyttelse af fysiske personer og for at fjerne hindringerne for udveksling af personoplysninger inden for [Den Europæiske Union] bør beskyttelsesniveauet for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af sådanne oplysninger være ensartet i alle medlemsstater. Det bør

sikres, at reglerne for beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger anvendes konsekvent og ensartet overalt i Unionen. [...]

(11) For at sikre effektiv beskyttelse af personoplysninger i Unionen er det nødvendigt at styrke og præcisere de registreredes rettigheder og de forpligtelser, der påhviler dem, der behandler og træffer afgørelse om behandling af personoplysninger [...].

[...]

(129) For at sikre ensartet tilsyn med og håndhævelse af denne forordning i hele Unionen bør tilsynsmyndighederne i hver medlemsstat have samme opgaver og effektive beføjelser, herunder undersøgelsesbeføjelser og beføjelser til at fastsætte korrigerende foranstaltninger og sanktioner samt godkendelses- og rådgivningsbeføjelser, navnlig i tilfælde af klager fra fysiske personer, og med forbehold for de retsforfølgende myndigheders beføjelser i henhold til medlemsstaternes nationale ret, til at indbringe overtrædelser af denne forordning for de judicielle myndigheder og deltage i retssager. Disse beføjelser bør også omfatte beføjelse til midlertidig eller definitivt at begrænse, herunder forbyde, behandling. Medlemsstaterne kan fastsætte andre opgaver, som vedrører beskyttelse af personoplysninger i henhold til denne forordning. Tilsynsmyndighedernes beføjelser bør udøves i overensstemmelse med de fornødne proceduremæssige garantier, der er fastsat i EU-retten og medlemsstaternes nationale ret, uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist. Hver foranstaltning bør især være passende, nødvendig og forholdsmæssig for at sikre overholdelse af denne forordning, idet der tages hensyn til omstændighederne i hver enkelt sag, bør overholde enhver persons ret til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning, som vil berøre den pågældende negativt, og bør undgå overflødige udgifter og urimelige ulemper for de berørte personer. Hvad angår adgang til lokaler bør undersøgelsesbeføjelserne udøves i overensstemmelse med specifikke krav i medlemsstaternes retspleje, f.eks. krav om en forudgående retskendelse. Hver juridisk bindende foranstaltning, der træffes af en tilsynsmyndighed, bør være skriftlig, klar og utvetydig, angive navnet på den tilsynsmyndighed, der har truffet foranstaltningen, og datoen for iværksættelse af foranstaltningen, være underskrevet af chefen for eller et medlem af tilsynsmyndigheden, som vedkommende har givet bemyndigelse hertil, angive begrundelsen for foranstaltningen og indeholde en henvisning til adgang til effektive retsmidler. Dette bør ikke udelukke yderligere krav i medfør af medlemsstaternes retspleje. Vedtagelse af en juridisk bindende afgørelse indebærer, at den kan undergives domstolskontrol i medlemsstaten for den tilsynsmyndighed, der har vedtaget afgørelsen.

[...]

(141) Enhver registreret bør have ret til at indgive klage til en enkelt tilsynsmyndighed, navnlig i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted, og have adgang til effektive retsmidler i overensstemmelse med artikel 47 i [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, herefter »chartret«], hvis den registrerede finder, at vedkommendes rettigheder i henhold til denne forordning er blevet krænket, eller hvis tilsynsmyndigheden ikke reagerer på en klage, delvist eller helt afslår eller afviser en klage eller ikke handler, hvis handling er nødvendig for at beskytte den registreredes rettigheder.

Undersøgelse af en klage bør foretages i det omfang, det er passende i det specifikke tilfælde, med forbehold af domstolsprøvelse. Tilsynsmyndigheden bør underrette den registrerede om forløbet og resultatet af klagen inden for en rimelig frist. [...]«

4 Databeskyttelsesforordningens artikel 17 med overskriften »Ret til sletning (»retten til at blive glemt«)« bestemmer i stk. 1, litra d):

»Den registrerede har ret til at få personoplysninger om sig selv slettet af den dataansvarlige uden unødig forsinkelse, og den dataansvarlige har pligt til at slette personoplysninger uden unødig forsinkelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

[...]

d) Personoplysningerne er blevet behandlet ulovligt.«

5 Databeskyttelsesforordningens kapitel VI med overskriften »Uafhængige tilsynsmyndigheder« indeholder forordningens artikel 51-59.

6 Kapitlets artikel 57 med overskriften »Opgaver« har i stk. 1, litra f), følgende ordlyd:

»Uden at dette berører andre opgaver, der er fastsat i denne forordning, skal hver tilsynsmyndighed på sit område:

[...]

f) behandle klager, der indgives af en registreret eller af et organ, en organisation eller en sammenslutning i overensstemmelse med artikel 80, og, for så vidt det er hensigtsmæssigt, undersøge genstanden for klagen og underrette klageren om forløbet og resultatet af undersøgelsen inden for en rimelig frist, navnlig hvis yderligere undersøgelse eller koordinering med en anden tilsynsmyndighed er nødvendig«

7 Databeskyttelsesforordningens artikel 58 med overskriften »Beføjelser« fastsætter i stk. 2:

»Hver tilsynsmyndighed har alle af følgende korrigerende beføjelser:

a) at udstede advarsler til en dataansvarlig eller en databehandler om, at planlagte behandlingsaktiviteter sandsynligvis vil være i strid med denne forordning

b) at udtale kritik af en dataansvarlig eller en databehandler, hvis behandlingsaktiviteter har været i strid med denne forordning

c) at give den dataansvarlige eller databehandleren påbud om at imødekomme den registreredes anmodninger om at udøve sine rettigheder i henhold til denne forordning

d) at give den dataansvarlige eller databehandleren påbud om at bringe behandlingsaktiviteter i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning og, hvis det er hensigtsmæssigt, på en nærmere angivet måde og inden for en nærmere angivet frist

e) at give den dataansvarlige påbud om at underrette den registrerede om et brud på persondatasikkerheden

f) midlertidigt eller definitivt at begrænse, herunder forbyde, behandling

g) at give påbud om berigtigelse eller sletning af personoplysninger eller begrænsning af behandling i henhold til artikel 16, 17 og 18 og meddelelse af sådanne handlinger til de modtagere, som personoplysningerne er videregivet til i henhold til artikel 17, stk. 2, og artikel 19

h) at trække en certificering tilbage eller at give et certificeringsorgan påbud om at trække en certificering, der er udstedt i henhold til artikel 42 og 43, tilbage eller at give certificeringsorganet påbud om ikke at udstede en certificering, hvis kravene til certificering ikke er eller ikke længere er opfyldt

i) at pålægge en administrativ bøde i henhold til artikel 83 i tillæg til eller i stedet for foranstaltningerne i dette stykke, afhængigt af omstændighederne i hvert enkelt tilfælde, og

j) at påbyde suspension af overførsel af oplysninger til en modtager i et tredjeland eller til en international organisation.«

8 Databeskyttelsesforordningens kapitel VIII med overskriften »Retsmidler, ansvar og sanktioner« indeholder forordningens artikel 77-84.

9 Databeskyttelsesforordningens artikel 77 med overskriften »Ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed« bestemmer:

»1. Uden at det berører andre administrative klageadgange eller adgang til retsmidler, har enhver registreret ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed, navnlig i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted eller sit arbejdssted, eller hvor den påståede overtrædelse har fundet sted, hvis den registrerede finder, at behandlingen af personoplysninger vedrørende vedkommende overtræder denne forordning.

2. Den tilsynsmyndighed, som klagen er indgivet til, underretter klageren om forløbet og resultatet af klagen, herunder om muligheden for anvendelse af retsmidler, jf. artikel 78.«

10 Databeskyttelsesforordningens artikel 78 med overskriften »Adgang til effektive retsmidler over for en tilsynsmyndighed« er i stk. 1 og 2 affattet således:

»1. Uden at det berører andre administrative eller udenretslige klageadgange, har enhver fysisk eller juridisk person ret til effektive retsmidler over for en juridisk bindende afgørelse truffet af en tilsynsmyndighed vedrørende vedkommende.

2. Uden at det berører andre administrative eller udenretslige klageadgange, har den enkelte registrerede adgang til effektive retsmidler, hvis den tilsynsmyndighed, der er kompetent i henhold til artikel 55 og 56, ikke behandler en klage eller undlader at underrette den registrerede om forløbet eller resultatet af en klage, der er indgivet i henhold til artikel 77, inden for tre måneder.«

11 Databeskyttelsesforordningens artikel 79 med overskriften »Adgang til effektive retsmidler over for en dataansvarlig eller databehandler« fastsætter:

»1. Uden at det berører andre tilgængelige administrative eller udenretslige klageadgange, herunder retten til at indgive klage til en tilsynsmyndighed i henhold til artikel 77, skal den enkelte registrerede have adgang til effektive retsmidler, hvis vedkommende finder, at vedkommendes rettigheder i henhold til denne forordning er blevet krænket som følge af behandling af vedkommendes personoplysninger i strid med denne forordning.

2. En sag mod en dataansvarlig eller en databehandler anlægges ved en domstol i den medlemsstat, hvor den dataansvarlige eller databehandleren er etableret. Alternativt kan en sådan sag anlægges ved en domstol i den medlemsstat, hvor den registrerede har sit sædvanlige opholdssted, medmindre den dataansvarlige eller databehandleren er en offentlig myndighed i en medlemsstat, der udøver sine offentligretlige beføjelser.«

12 Databeskyttelsesforordningens artikel 81 med overskriften »Udsættelse af en sag« er i stk. 2 og 3 affattet således:

»2. Hvis der verserer en sag vedrørende samme genstand for så vidt angår behandling foretaget af den samme dataansvarlige eller databehandler ved en domstol i en anden medlemsstat, kan enhver anden kompetent domstol end den, ved hvilken sagen først er anlagt, udsætte sagen.

3. Hvis denne sag verserer ved første instans, kan enhver anden domstol end den, ved hvilken sagen først er anlagt, efter anmodning fra en af parterne også erklære sig inkompetent, hvis den domstol, ved hvilken sagen først er anlagt, har kompetence til at behandle de pågældende sager, og forening heraf er tilladt i henhold til dens lovgivning.«

Østrigsk ret

13 Artikel 94, stk. 1, i Bundes-Verfassungsgesetz (forbundsforfatningsloven), offentliggjort på ny den 2. januar 1930 (BGBl. 1/1930), i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemmer:

»Domstolene er adskilt fra forvaltningen i alle instanser.

[...]«

14 § 24 i Bundesgesetz zum Schutz natürlicher Personen bei der Verarbeitung personenbezogener Daten (Datenschutzgesetz – DSG) (forbundslov om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger (lov om databeskyttelse – DSG)) af 17. august 1999 (BGBl. I, 165/1999) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, med overskriften »Klager til databeskyttelsesmyndigheden« bestemmer i stk. 1 og 4:

»(1) Enhver registreret har ret til at indgive klage til databeskyttelsesmyndigheden, hvis vedkommende finder, at behandlingen af personoplysninger vedrørende vedkommende udgør en tilsidesættelse af databeskyttelsesforordningen eller af § 1 eller kapitel 1 i artikel 2.

[...]

(4) Retten til at få en klage behandlet ophører, hvis ophavsmanden til klagen ikke indgiver denne inden for en frist på et år fra den dag, hvor vedkommende fik kendskab til den bebyrdende hændelse, og under alle omstændigheder inden for en frist på højst tre år fra den dato, hvor hændelsen angiveligt fandt sted. For sent indgivne klager skal afvises. […]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Den 3. juli 2017 indgav lægen Dr. G S en anmodning til selskabet D, der driver en onlineplatform for søgning på læger, som gør det muligt for tredjemand at bedømme og fortælle om oplevelser med læger, om sletning af visse personoplysninger om hende på grundlag af retstilstanden før databeskyttelsesforordningens ikrafttræden. Den 10. juli 2017 afviste selskabet D denne anmodning om sletning.

16 Efter denne afvisning anlagde Dr. G S i november 2017 sag mod selskabet ved en civil domstol, idet hun bl.a. gjorde gældende, at der var sket en tilsidesættelse af retten til beskyttelse af personoplysninger, og nedlagde påstand om sletning af de offentliggjorte oplysninger om hende. Hun nedlagde endvidere påstand om, at det blev pålagt selskabet at afholde sig fra enhver yderligere behandling af disse oplysninger.

17 Den 22. juni 2018, efter databeskyttelsesforordningens ikrafttræden, anmodede Dr. G S igen selskabet D om at slette de personoplysninger om hende, der var offentliggjort på den af selskabet drevne platform. Denne anmodning blev også afvist, ved skrivelse af 6. juli 2018.

18 Under disse omstændigheder indgav Dr. G S den 26. juli 2018 en klage i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, til databeskyttelsesmyndigheden på grundlag af bl.a. forordningens artikel 17, der fastsætter retten til sletning. Hun anmodede i denne klage databeskyttelsesmyndigheden om at fastslå, at hendes ret til beskyttelse af personoplysninger var blevet tilsidesat, at pålægge selskabet D at slette alle personoplysninger om hende på dets platform og at afholde sig fra enhver yderligere behandling af disse oplysninger.

19 Ved afgørelse af 4. januar 2019 afviste databeskyttelsesmyndigheden klagen med den begrundelse, at klagen og det civile søgsmål, der blev anlagt i november 2017, som nævnt i denne doms præmis 16, havde samme genstand, nemlig sletning af personoplysningerne om Dr. G S som offentliggjort på den nævnte platform.

20 Databeskyttelsesmyndigheden fandt herved, at parallelle eller successive procedurer for en tilsynsmyndighed og en domstol ud fra en systematisk betragtning ville være i strid med den retsbeskyttelsesmekanisme, der er indført ved databeskyttelsesforordningen. Ifølge databeskyttelsesmyndigheden ville tilsynsmyndigheden i en sådan situation skulle træffe afgørelse om det samme spørgsmål som det, der er forelagt den civile domstol. Det er imidlertid ikke tilladt på samme tid at benytte retten til at indgive en klage til tilsynsmyndigheden og retten til at anlægge en retssag med samme genstand.

21 Dr. G S anlagde sag til prøvelse af databeskyttelsesmyndighedens afgørelse af 4. januar 2019 ved Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Østrig), som ved dom af 4. december 2020 frifandt sagsøgte på et tidspunkt, hvor den civile domstols dom af 23. juli 2020, hvorved Dr. G S' påstand ikke blev taget til følge, endnu ikke havde fået retskraft.

22 Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) fastslog herved, at der ved databeskyttelsesforordningen bevidst er blevet indført et tosporet retsbeskyttelsessystem. Den bemærkede, at da forordningen finder direkte anvendelse, skulle modstridende nationale regler forblive uanvendt. Dr. G S' klage i henhold til forordningens artikel 77, stk. 1, kunne derfor ikke afvises af de af databeskyttelsesmyndigheden anførte grunde, hvorfor det tværtimod principielt måtte bekræftes, at tilsynsmyndigheden havde kompetence til at træffe afgørelse om denne klage.

23 Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) fandt i denne sammenhæng imidlertid, at klagen blev indgivet for sent, idet den ikke overholdt den præklusionsfrist på et år, der var fastsat i artikel 24, stk. 4, i databeskyttelsesloven i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen. Eftersom en for sen indgivelse af en klage i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, også medfører afvisning af klagen, var Dr. G S' klage med rette blevet afvist.

24 Derefter iværksatte både Dr. G S – efter at Verfassungsgerichtshof (forfatningsdomstol, Østrig) havde afvist at behandle hendes søgsmål – og databeskyttelsesmyndigheden revisionsanke til prøvelse af dommen fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) ved Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig), som er den forelæggende ret.

25 Den forelæggende ret er ikke enig med Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) i, at Dr. G S' klage blev indgivet for sent. Den vil ikke desto mindre undersøge, om afvisningen af klagen kunne være lovligt begrundet i andre omstændigheder. Efter at have henvist til den retspraksis, der følger af dom af 12. januar 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2), og af 7. december 2023, SCHUFA Holding (Gældssanering) (C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958), har den forelæggende ret navnlig rejst spørgsmål om databeskyttelsesmyndighedens begrundelse om, at der foreligger et verserende søgsmål med samme genstand som den nævnte klage. Den har herved henvist til, at artikel 94, stk. 1, i forbundsforfatningsloven i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemmer, at domstolene er adskilt fra forvaltningen i alle instanser. Ifølge oplysningerne fra den forelæggende ret fastsætter denne bestemmelse et princip om adskillelse af domstolene og forvaltningen, som indebærer, at en sag i sin helhed skal indbringes enten for domstolene eller for de administrative myndigheder med henblik på behandling. Bestemmelsen er derfor til hinder for, at domstolene og de administrative myndigheder samtidigt eller successivt træffer afgørelse om den samme tvist.

26 I denne sammenhæng er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt en klage, der er indgivet til tilsynsmyndigheden i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, kan afvises med den begrundelse, at der tidligere er iværksat et effektivt retsmiddel som omhandlet i forordningens artikel 79 med samme genstand, og sagen fortsat verserer for den domstol, ved hvilken sagen er anlagt.

27 Den forelæggende ret hælder herved til den opfattelse, at det for at undgå modstridende afgørelser, inspireret af mekanismen i databeskyttelsesforordningens artikel 81, stk. 2 og 3, ville kunne antages, at når der verserer en tvist for de civile domstole og de administrative myndigheder, er det organ, for hvilket spørgsmålet indbringes i anden omgang, på grund af princippet om den tidligste afgørelses forrang forpligtet til at afvise den berørte persons anmodning.

28 Den forelæggende ret har imidlertid tilføjet, at når en klage indgivet i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, afvises alene med den begrundelse, at der verserer en retssag, findes der endnu ingen afgørelse om sagens realitet vedrørende den angivelige tilsidesættelse af beskyttelsen af personoplysninger på tidspunktet for afvisningen, hvorfor risikoen for modstridende afgørelser endnu ikke er til stede.

29 På grundlag af det ovenstående er spørgsmålet, om der skal sondres mellem den situation, hvor der verserer en retssag, og den situation, hvor der allerede er truffet en afgørelse om realiteten, selv om den endnu ikke er retskraftig.

30 På denne baggrund har Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal [databeskyttelsesforordningens] artikel 77 og 79 [...] på baggrund af Domstolens betragtninger i dom af 12. januar 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság [(C-132/21, EU:C:2023:2)], samt af 7. december 2023, SCHUFA Holding (Gældssanering) [(C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958)], fortolkes således, at muligheden i henhold til national ret for at afvise en klage til en tilsynsmyndighed i henhold til [forordningens] artikel 77, fordi der allerede er iværksat et retsligt retsmiddel i henhold til [forordningens] artikel 79 i samme sag, og dette retsmiddel verserer for retten, udgør en lovlig ordning for at regulere samspillet mellem disse retsmidler (som omhandlet i den nævnte praksis fra Domstolen)?

2) [Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, skal databeskyttelsesforordningens artikel 77 og 79 på baggrund af Domstolens betragtninger i dom af 12. januar 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2), samt af 7. december 2023, SCHUFA Holding (Gældssanering) (C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958), fortolkes således,] at muligheden i henhold til national ret for at afvise en klage til en tilsynsmyndighed i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77 på grund af den omstændighed, at der i sagen vedrørende retsmidlet i henhold til [forordningens] artikel 79, der er iværksat vedrørende den samme sag, allerede er afsagt en (om end endnu ikke retskraftig) afgørelse vedrørende realiteten, udgør en lovlig ordning for at regulere samspillet mellem disse retsmidler (som omhandlet i den nævnte praksis fra Domstolen)?«

Om de præjudicielle spørgsmål

31 Med sine to spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, og artikel 79, stk. 1, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en tilsynsmyndighed, til hvilken der er indgivet en klage i henhold til artikel 77, stk. 1, kan afvise denne alene med den begrundelse, at der tidligere er anlagt et søgsmål i henhold til artikel 79, stk. 1, med samme genstand, selv når den afgørelse, der er truffet i forbindelse med dette søgsmål, endnu ikke har fået retskraft.

32 Det skal indledningsvis bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 32).

33 Det skal for det første påpeges, at databeskyttelsesforordningens artikel 77 og 79 indgår i forordningens kapitel VIII, som bl.a. regulerer de retsmidler, der gør det muligt at beskytte den registreredes rettigheder, når personoplysningerne vedrørende vedkommende har været genstand for en behandling, der angiveligt er i strid med forordningens bestemmelser. Beskyttelsen af disse rettigheder kan således bl.a. påberåbes direkte af den registrerede i henhold til forordningens artikel 77-79 (jf. i denne retning dom af 4.10.2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).

34 Det skal i denne henseende for så vidt angår ordlyden af artikel 77-79 først bemærkes, at databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, fastsætter, at uden at det berører andre administrative klageadgange eller adgang til retsmidler, har enhver registreret ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed. Dernæst bestemmer forordningens artikel 78, stk. 1, at enhver fysisk eller juridisk person har ret til effektive retsmidler over for en juridisk bindende afgørelse truffet af en tilsynsmyndighed vedrørende vedkommende, uden at det berører andre administrative eller udenretslige klageadgange. Endelig sikrer forordningens artikel 79, stk. 1, den enkelte registrerede adgang til effektive retsmidler, uden at det berører andre tilgængelige administrative eller udenretslige klageadgange, herunder retten til at indgive klage til en tilsynsmyndighed i henhold til samme forordnings artikel 77, stk. 1 (dom af 4.10.2024, C-21/23, EU:C:2024:846, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

35 Domstolen har allerede fastslået, at disse bestemmelser i databeskyttelsesforordningen giver de registrerede, der gør gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af bestemmelserne i denne forordning, adgang til forskellige retsmidler, forstået således, at ethvert af disse retsmidler skal kunne anvendes, »uden at dette berører« de andre retsmidler (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 34).

36 Som generaladvokaten har anført i punkt 46 i forslaget til afgørelse, følger det heraf, at databeskyttelsesforordningen ikke fastsætter en overordnet kompetence eller enekompetence og heller ikke indfører nogen regel om forrang i forhold til den vurdering, som den heri omhandlede myndighed eller de heri omhandlede domstole skal foretage af, om der foreligger en tilsidesættelse af de rettigheder, som er tillagt ved denne forordning. Domstolen har nemlig allerede fastslået, at den ret til effektive retsmidler, der følger af forordningens artikel 78, stk. 1, hvis genstand er prøvelsen af lovligheden af en afgørelse, der er truffet af en tilsynsmyndighed på grundlag af forordningens artikel 77, og det retsmiddel, der følger af forordningens artikel 79, stk. 1, kan udøves samtidigt og uafhængigt af hinanden (jf. i denne retning dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 35).

37 For det andet skal det for så vidt angår den sammenhæng, hvori de nævnte bestemmelser i databeskyttelsesforordningen indgår, bemærkes, at hver tilsynsmyndighed på sit område i henhold til forordningens artikel 57, stk. 1, litra f), skal behandle de klager, som enhver registreret i henhold til forordningens artikel 77, stk. 1, har ret til at indgive, når den pågældende finder, at en behandling af personoplysninger vedrørende vedkommende overtræder forordningen, og, for så vidt det er nødvendigt, undersøge genstanden for klagen og underrette klageren om forløbet og resultatet af undersøgelsen inden for en rimelig frist. Tilsynsmyndigheden skal behandle en sådan klage med den fornødne omhu (dom af 26.9.2024, Land Hessen (Databeskyttelsesmyndighedens handlepligt), C-768/21, EU:C:2024:785, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis). Som det bekræftes i 129. betragtning til databeskyttelsesforordningen, spiller tilsynsmyndigheden således en uundværlig rolle i systemet til beskyttelse af personoplysninger og bidrager til en ensartet anvendelse af forordningen i medlemsstaterne.

38 For det tredje understøttes denne fortolkning ud fra sammenhængen af målene for databeskyttelsesforordningen. I denne henseende bemærkes, at EU-lovgivers valg om at give de registrerede, der er berørt af behandlingen af personoplysninger, mulighed for samtidigt og uafhængigt at udøve de retsmidler, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, og artikel 79, stk. 1, er i overensstemmelse med målene for forordningen, der, som det fremgår af 10. betragtning hertil, består i at sikre et højt beskyttelsesniveau for fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionen. Det fremgår endvidere af 11. betragtning til forordningen, at en effektiv beskyttelse af sådanne oplysninger kræver, at de registreredes rettigheder styrkes.

39 Domstolen har allerede fastslået, at tilrådighedsstillelsen af flere retsmidler forstærker det formål, der er angivet i 141. betragtning til forordningen, om at sikre, at enhver, der finder, at vedkommendes rettigheder i henhold til forordningen er blevet krænket, har adgang til effektive retsmidler i overensstemmelse med chartrets artikel 47 (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 44).

40 Domstolen har ligeledes understreget, at EU-lovgiver har valgt at give de registrerede mulighed for samtidigt og uafhængigt at gøre brug af de retsmidler, der er fastsat dels i databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, og i artikel 78, stk. 1, dels i denne forordnings artikel 79, stk. 1, hvilket er i overensstemmelse med det formål, der forfølges med denne forordning (jf. i denne retning dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 42).

41 Da der ikke findes EU-retlige bestemmelser på området, påhviler det imidlertid i medfør af princippet om medlemsstaternes procesautonomi hver enkelt medlemsstat at fastsætte regler for de administrative og retslige procedurer, der skal sikre et højt niveau for beskyttelsen af de rettigheder, som borgerne har i medfør af EU-retten (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 45).

42 Det er derfor på grundlag af de nationale processuelle bestemmelser, at det tilkommer den forelæggende ret at afgøre, hvorledes de i databeskyttelsesforordningens artikel 77-79 omhandlede retsmidler skal anvendes (jf. i denne retning dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 46).

43 De nærmere bestemmelser for en samtidig og uafhængig anvendelse af disse retsmidler må navnlig ikke bringe den effektive virkning og den effektive beskyttelse af de rettigheder, der er sikret ved forordningen, i fare (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 47).

44 Disse processuelle regler må herved ikke være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende søgsmål fastsat til beskyttelse af rettigheder, der udledes af den interne retsorden (ækvivalensprincippet), og de må heller ikke i praksis gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Unionens retsorden (effektivitetsprincippet) (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 48).

45 I denne sammenhæng har Domstolen understreget, at når medlemsstaterne fastsætter de proceduremæssige regler for klageadgangen, der skal sikre beskyttelsen af de rettigheder, som databeskyttelsesforordningen tillægger, skal de navnlig sikre adgangen til effektive retsmidler og

til en upartisk domstol som fastsat i chartrets artikel 47, der udgør en bekræftelse af princippet om effektiv domstolsbeskyttelse (dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 50).

46 I det foreliggende tilfælde fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at det retsmiddelsystem, der er fastsat i østrigsk ret, er til hinder for, at domstolene og de administrative myndigheder parallelt eller successivt træffer afgørelse om den samme tvist. I denne forbindelse opstår spørgsmålet om, hvorvidt en klage, der er indgivet til tilsynsmyndigheden i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, kan afvises alene med den begrundelse, at der tidligere er anlagt et søgsmål på grundlag af forordningens artikel 79 med samme genstand, og sagen fortsat verserer.

47 Ifølge den forelæggende ret bidrager et sådant samspil mellem retsmidlerne til at undgå, at der træffes modstridende afgørelser vedrørende den samme anmodning. Den forelæggende ret har imidlertid understreget, at når databeskyttelsesmyndigheden afviser en klage, der er indgivet i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, med den begrundelse, at der verserer et søgsmål i henhold til forordningens artikel 79, stk. 1, for den domstol, ved hvilken sagen er anlagt, kan myndigheden ikke være sikker på, at der faktisk vil blive truffet en afgørelse om sagens realitet i forbindelse med søgsmålet. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvis søgsmålet blev afvist, uden at der blev truffet afgørelse om realiteten.

48 I denne henseende bemærkes, at som nævnt i denne doms præmis 37 skal hver tilsynsmyndighed på sit område i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 57, stk. 1, litra f), behandle de klager, som enhver registreret i henhold til denne forordnings artikel 77, stk. 1, har ret til at indgive, når den pågældende finder, at en behandling af personoplysninger vedrørende vedkommende overtræder den nævnte forordning, og, for så vidt det er nødvendigt, undersøge genstanden for klagen. Tilsynsmyndigheden skal behandle en sådan klage med den fornødne omhu (dom af 7.12.2023, SCHUFA Holding (Gældssanering), C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).

49 I forbindelse med behandlingen har tilsynsmyndigheden hvad angår de korrigerende foranstaltninger, der er opregnet i databeskyttelsesforordningens artikel 58, stk. 2, et skøn med hensyn til valget af de midler, der er hensigtsmæssige og nødvendige (dom af 7.12.2023, SCHUFA Holding (Gældssanering), C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958, præmis 68 og den deri nævnte retspraksis).

50 Domstolen har herved fastslået, at klageproceduren, der ikke er en andragendelignende procedure, er tænkt som en mekanisme, der er egnet til effektivt at beskytte de registreredes rettigheder og interesser (dom af 7.12.2023, SCHUFA Holding (Gældssanering), C-26/22 og C-64/22, EU:C:2023:958, præmis 58).

51 Tilsynsmyndigheden er nemlig forpligtet til at gribe ind, når vedtagelsen af en eller flere af de korrigerende foranstaltninger, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 58, stk. 2, er passende, nødvendig og forholdsmæssig med henblik på at afhjælpe den konstaterede mangel og sikre fuld overholdelse af forordningen (jf. i denne retning dom af 30.4.2025, Inspektorat kam Visshia sadeben savet, C-313/23, C-316/23 og C-332/23, EU:C:2025:303, præmis 132).

52 Denne forpligtelse til at gribe ind kræver ganske vist, at tilsynsmyndigheden, når der indgives en klage til den i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, og den modtager information om, at der er anlagt en retssag på grundlag af forordningens artikel 79, stk. 1, med samme genstand, tager behørigt hensyn til den retskraftige afgørelse, der træffes i denne sag, ved behandlingen af klagen.

53 Det ville imidlertid være i strid med samme forpligtelse at fratage en registreret, der er berørt af en behandling af personoplysninger, muligheden for at benytte sig af en sådan beskyttelsesmekanisme ved at tillade, at tilsynsmyndigheden afviser vedkommendes klage alene med den begrundelse, at der tidligere er anlagt et søgsmål i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 79, stk. 1, med samme genstand, selv når den afgørelse, der er truffet i forbindelse med dette søgsmål, endnu ikke har fået retskraft.

54 Det bemærkes i denne sammenhæng for så vidt angår risikoen for, at der træffes modstridende afgørelser om den samme behandling af personoplysninger i den samme medlemsstat, at denne medlemsstat, som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 55 og 56 i forslaget til afgørelse, i en situation som den i hovedsagen omhandlede f.eks. kan overveje at indføre en udsættelsesmekanisme, hvorefter den tilsynsmyndighed, der har modtaget en klage i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, har mulighed for eller er forpligtet til at udsætte den sag, der verserer for den, når der tidligere er anlagt en retssag i henhold til forordningens artikel 79, stk. 1, med samme genstand. En sådan udsættelse kan opretholdes, indtil der er afsagt en første dom i forbindelse med retssagen, og efter omstændighederne, såfremt denne dom bliver appelleret, indtil der er truffet en retskraftig afgørelse i den pågældende sag.

55 Det skal herved bemærkes, at en eventuel udsættelse af behandlingen af en klage, der er indgivet til tilsynsmyndigheden i henhold til forordningens artikel 77, stk. 1, indtil der foreligger en retsafgørelse, synes at være i overensstemmelse med både kravet om at sikre retten til effektive retsmidler og kravet om at beskytte de rettigheder, der er sikret ved databeskyttelsesforordningen, effektivt og undgå, at der træffes modstridende afgørelser, som kan tilsidesætte retssikkerhedsprincippet.

56 Når tilsynsmyndigheden afviser en klage alene med den begrundelse, at der verserer et søgsmål anlagt på grundlag af forordningens artikel 79, stk. 1, kan myndigheden derimod dels som nævnt i denne doms præmis 47 ikke være sikker på, at der faktisk vil blive truffet en afgørelse om sagens realitet i forbindelse med søgsmålet. Dels kan det vise sig at være umuligt at indgive en ny klage, hvis det efter national ret er en betingelse herfor, at fristen for indgivelse er overholdt, som det er tilfældet i den foreliggende sag, og denne frist allerede er udløbet. Det kan derfor ikke udelukkes, at den registrerede, der er berørt af en behandling af personoplysninger, bliver frataget enhver effektiv beskyttelse, når vedkommendes søgsmål afvises af processuelle grunde, uden at der træffes afgørelse om realiteten, eller hvis den pågældende ønsker at trække sit søgsmål tilbage.

57 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 57 i forslaget til afgørelse, vil en afvisning af en klage indgivet til tilsynsmyndigheden i en situation som den, der foreligger i hovedsagen, derfor være i strid med effektivitetsprincippet, eftersom denne regel for samspillet mellem retsmidlerne kan bringe den effektive beskyttelse af de rettigheder, der er sikret ved databeskyttelsesforordningen, i fare.

58 Det følger heraf, at det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, om de i hovedsagen omhandlede bestemmelser i national ret kan sikre en effektiv beskyttelse af de rettigheder, der er sikret ved databeskyttelsesforordningen, navnlig for så vidt angår samspillet mellem de samtidige og uafhængige retsmidler, som de registrerede, der er berørt af en behandling af personoplysninger, har adgang til.

59 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første og det andet spørgsmål besvares med, at databeskyttelsesforordningens artikel 77, stk. 1, og artikel 79, stk. 1, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en tilsynsmyndighed, til hvilken der er indgivet en klage i henhold til artikel 77, stk. 1, kan afvise denne alene med den begrundelse, at der tidligere er anlagt et søgsmål i henhold til artikel 79, stk. 1, med samme genstand, selv når den afgørelse, der er truffet i forbindelse med dette søgsmål, endnu ikke har fået retskraft.

Sagsomkostninger

60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 77, stk. 1, og artikel 79, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

skal fortolkes således, at

de er til hinder for, at en tilsynsmyndighed, til hvilken der er indgivet en klage i henhold til artikel 77, stk. 1, kan afvise denne alene med den begrundelse, at der tidligere er anlagt et søgsmål i henhold til artikel 79, stk. 1, med samme genstand, selv når den afgørelse, der er truffet i forbindelse med dette søgsmål, endnu ikke har fået retskraft.

Underskrifter